

INTERNETOWE ZAGROŻENIA DLA DZIECI

INTERNET JAKO NARZĘDZIE WYWIADU DLA PRZESTĘPCY

Dzieci z natury są ufne. Chętnie opowiadają o sobie, o swoim domu, rodzinie. Przeprowadziliśmy kiedyś, wspólnie z dziennikarzami telewizji TVN, eksperyment na chat roomie. Rozmawialiśmy z 13-letnią dziewczynką, podając się za 14-letniego chłopca. (Pamiętaj, że rozmówcy w sieci na ogół nie widzą siebie nawzajem, więc każdy może podać się za kogoś innego.). W ciągu 15 minut dziewczynka opowiedziała nam dokładnie, jak ma na imię, ile ma lat, kim są z zawodu jej rodzice. Powiedziała, że marzy o psie (czyli go nie ma), lubi oglądać filmy na wideo i DVD, a z Internetu korzysta w domu. Wysłała nam swoje zdjęcie, podała adres poczty elektronicznej i numer telefonu. Gdyby na naszym miejscu był włamywacz, mógłby łatwo ustalić jej adres, domyśliłby się, w jakich godzinach mieszkanie jest puste. Wiedziałyby też, że w domu jest komputer, odtwarzacz DVD i magnetowid, pewnie również dobry telewizor, a także że nie musi obawiać się psa. Informacje te pozwoliłyby zaplanować włamanie.

OSZUSTWA I WYŁUDZENIA

Internet to również miejsce handlu. Dzieci lubią np. buszować po serwisach aukcyjnych (np. www.allegro.pl) i robić tam zakupy. Najczęstsze oszustwo polega na tym, że kupujemy okazjnie np. telefon komórkowy za bardzo atrakcyjną cenę. Zamawiamy, otrzymujemy pocztą przesyłkę, płacimy przy odbiorze listonoszowi. Po jego wyjściu otwieramy pudełko, a w środku zamiast telefonu znajdujemy cegłę. W serwisach aukcyjnych po cenach niższych niż oficjalne można kupić karty służące do doładowywania konta w telefonach komórkowych typu pre-paid (Tak-tak, Simplus, POP). Na ogół numery te są fałszywe, ale ponieważ kwota oszustwa jest niska, to sprawca nie ponosi żadnej kary. Takich przykładów można wymienić wiele.

WŁAMANIA KOMPUTEROWE

W internecie na ogół spotkamy ludzi miłych i uczynnych. Niestety, są w nim również przestępcy. Poważną grupę stanowią tzw. crackerzy, czyli ludzie, którzy włamują się do cudzych komputerów, wyrządzając szkodę innym użytkownikom sieci. (Niektórzy określają ich błędnie hackerami) Mogą oni wykraść lub zniszczyć dane Twoje lub Twojej firmy, włamać się do Twojej poczty elektronicznej, konta bankowego (jeśli korzystasz z bankowości internetowej), dokonywać zakupów na Twoje konto. Nawet jeśli nie wyrządzą szkód bezpośrednio Tobie, mogą też wykorzystać Ciebie i Twój komputer do swoich celów. Na przykład – cracker przejmie kontrolę nad Twoim komputerem i łącząc się za jego pośrednictwem dokona włamania do jakiejś sieci komputerowej. W zapisach, jakimi będzie

dysponował jej administrator pojawi się wówczas informacja o Twoim komputerze i to Ty stajesz się pierwszym podejrzanym.

GROŻBY KARALNE, NĘKANIE

Wiele osób myśli, że Internet zapewnia im anonimowość (tak na marginesie – mylą się bardzo), czują się przez to bezkarni i pozwalają sobie na zachowania, na które być może nie poważyliby się w codziennym życiu. Stają się wulgarni, grożą innym, próbują nękać. Warto pamiętać, iż groźby karalne są przestępstwem.

OBRÓT DANymi OSOBOWymi

Dzieci to bardzo atrakcyjna grupa klientów. Wydają dużo pieniędzy na zabawki, słodycze, itp., mają też ogromny wpływ na wiele innych decyzji o zakupach podejmowanych przez dorosłych. Często to dzieci doradzają rodzicom, jaki kupić sprzęt grający, a nawet samochód. Specjaliści od marketingu chętnie więc kierują w Internecie reklamy do dzieci. Ich dane osobowe są niezwykle atrakcyjne. Nieuczciwi marketerzy wyludniają i handlują tymi danymi, kusząc dzieci konkursami, upominkami, nagrodami, itp. Aby założyć darmowe konto poczty elektronicznej trzeba często wypełnić szczegółową ankietę, zawierającą pytania o dochód w rodzinie, zainteresowania, a nawet nawyki konsumenckie.

DOSTĘP DO PORNOGRAFII

Zgodnie z polskim prawem udostępnianie pornografii osobom, które nie ukończyły 15 lat, jest przestępstwem. Jednak w Internecie dzieci mają praktycznie nieograniczony dostęp do najostrzejszych treści pornograficznych.

Znalezienie pornografii nie jest online żadnym problemem, zaś strony www z pornografią nie są w żaden sposób zabezpieczone przed dziećmi. Niektórzy autorzy umieszczają na nich ostrzeżenie, iż dalej znajdują się materiały przeznaczone dla osób dorosłych i ci, którzy nie ukończyli 18 lat powinni opuścić ich stronę. Problem w tym, że w żaden sposób nie weryfikują, czy wchodzący dalej użytkownik jest faktycznie dorosły. A dla dziecka nie jest to żadne zabezpieczenie. Na pytanie „czy jesteś osobą i dorosłą i chcesz wejść dalej?” na pewno odpowie ono twierdząco.

Co gorsza, dzieci nie muszą wcale specjalnie szukać pornografii, by na nią trafić. Twórcy stron www bardzo często wprowadzają mylące opisy. Dziecko może szukać np. informacji o ulubionej gwiazdce muzycznej i trafić na stronę z pornografią, np. nazwa popularnego rosyjskiego duetu Tatu pojawia się często na stronach poświęconym lesbijkom, a wiele stron porno umieszcza w swoich opisach nazwisko Britney Spears.

Autorzy stron pornograficznych często rejestrują dla nich adresy łudząco podobne do adresów popularnych witryn, ale zawierające np. błąd ortograficzny lub inną domenę. Znanym przykładem jest witryna WhiteHouse.com. Zamiast informacji z siedziby amerykańskiego prezydenta znajduje się tam

pornografia. Większość internautów wpisuje ten właśnie adres zamiast prawidłowego: www.whitehouse.gov.

Warto pamiętać, iż zgodnie z polskim prawem cała odpowiedzialność za skuteczne zabezpieczenie pornografii przed dostępem dzieci spoczywa na tym, kto takie materiały rozpowszechnia.

INNE SZKODLIWE TREŚCI

Choć tylko udostępnianie pornografii małoletnim jest karalne, to dzieci mogą w Internecie trafić również na inne szkodliwe dla nich treści – na strony epatujące wulgarnością i przemocą, promujące hazard, używki, czy broń, propagujące rasizm, itp. Swego czasu wśród dzieci niezwykłą popularnością cieszyła się na przykład strona zamieszczająca zdjęcia ofiar morderstw oraz z sekcji zwłok. Niedawno media informowały, iż w Polsce działa wiele stron neofaszystowskich. Internet jest też chętnie wykorzystywany przez sekty, które w sieci propagują swoje idee i szukają nowych wyznawców.

PORNOGRAFIA DZIECIĘCA

Zgodnie z polskim prawem karalne jest utrwalanie, produkowanie, sprowadzanie i rozpowszechnianie pornografii dziecięcej, czyli pornografii z udziałem osoby, która nie ukończyła 15 roku życia. Od 1 maja 2004 roku karalne jest też jej posiadanie i przechowywanie.

Znalezienie pornografii dziecięcej w Internecie jest banalnie proste. W Polsce nie ma stron www z takimi materiałami, są one jednak dostępne np. w sieciach P2P, w grupach dyskusyjnych, ludzie wymieniają się nimi pocztą elektroniczną, udostępniają je też na zakonspirowanych serwerach FTP. Według szacunków organizacji zajmujących się walką z internetową pornografią dziecięcą, dochody z niej przewyższają na świecie dochody z handlu narkotykami. W Polsce nie mamy jeszcze, w odróżnieniu np. od USA, wielkiego przestępczego biznesu wokół internetowej pornografii dziecięcej. Dlatego jest jeszcze czas, by z tym zjawiskiem skutecznie walczyć.

PEDOFILIE

Pedofile bardzo chętnie korzystają z Internetu. Czują się w nim anonimowi i bezkarni. Odpowiada im też to, że dziecko ich nie widzi i mogą podawać się za kogoś innego, co ułatwia im manipulację. Zamiast chodzić pod szkoły czy na place zabaw, pedofile wolą polować w sieci.

Musimy uświadomić sobie, że **pedofilem może być każdy**. Nie ma tu żadnych reguł. W Polsce zatrzymywano pedofili 19-letnich, ale i 72-latkę. Są wśród nich profesorowie, księża, policjanci, nauczyciele, robotnicy, rolnicy, lekarze. Są mężczyźni i kobiety (choć mężczyźni częściej). Są ludzie z dużych miast i z małych wiosek.

Pedofile chętnie podają się za kogoś innego, wykorzystując naiwność i ufność dziecka. Często rozpoczynają kontakt, podając się za rówieśnika, a potem stopniowo osaczają dziecko, manipulują nim i uzależniają od siebie. Chętnie też odgrywają rolę „dobrych wujków” i „kumpli”, wyszukując na

ofiary dzieci, które mają problemy w szkole, w kontaktach z rówieśnikami, czy rodziną. Pedofil będzie wówczas przekonywał dziecko, że jest jedyną osobą, która je rozumie i akceptuje. Wszystko to po to, by na koniec doprowadzić do spotkania i wykorzystać seksualnie.

Pedofile chętnie korzystają z chat roomów, komunikatorów i poczty elektronicznych. Wykorzystują też strony www prowadzone przez dzieci oraz ich tzw. blogi (czyli ogólnodostępne wirtualne pamiętniki), by zbierać informacje o potencjalnej ofierze. Potrafią bardzo długo „oswajać” swoją ofiarę.

Uprawianie seksu z dzieckiem poniżej lat 15 jest w Polsce przestępstwem zagrożonym karą do 10 lat więzienia.

CYBERSEKS

Nawet jeśli nie dochodzi do realnego spotkania i molestowania seksualnego, to bardzo często mamy do czynienia z tzw. cyberseksem, czyli rozmową na tematy seksualne, często polegającą na opowiadaniu fantazji erotycznych lub słownym przedstawianiu aktu seksualnego. Jeśli stroną takiego cyberseksu jest dziecko, to i tak wyrządza to szkody w jego psychice.

Polskie prawo mówi, iż karze do 10 lat więzienia podlega ten, kto „doprowadza małoletniego poniżej lat 15 do obcowania płciowego lub do poddania się czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności”. Cyberseks można z pewnością uznać za czynność seksualną, jednak w praktyce nie jest to w ogóle ścigane. Nie znamy żadnego przypadku skazania w Polsce za uprawianie cyberseksu z dzieckiem.

UZALEŻNIENIE

Internet wciąga. Wchodzisz na jedną stronę, znajdujesz na niej linki do innych, więc przechodzisz na nie. Tam znajdujesz następne. I tak w nieskończoność. Zaczynasz przygodę z komunikatorem, IRC lub chat roomem i odkrywasz, jak łatwo poznać nowych ludzi i jak miło z nimi rozmawiać. Zajmuje Ci to, coraz więcej czasu. W pewnym momencie orientujesz się, że chat, IRC, komunikator, czy poczta elektroniczna dominują nad Twoim życiem. Uzależniasz się. Na świecie powstają już kluby Anonimowych Netoholików. Uzależnienie od Internetu leczy się tak samo jak narkomanię czy alkoholizm. Dzieci zaś są szczególnie podatne na uzależnienia.

PROBLEMY PSYCHOSPOŁECZNE

Uzależnienie to tylko część. Internetowe przyjaźnie są na ogół złudne. Ludzie nadal pozostają sobie obcy i anonimowi. Jednak wirtualne życie jest niezwykle atrakcyjne, wciąga, kusi i mami.

Zawieranie wirtualnych znajomości jest bardzo proste, jednak większość internetowych rozmów, czy relacji jest bardzo płytka. Ludzie w Internecie potrafią zupełnie obcej osobie opowiedzieć o największych sekretach. Nie jest to jednak dowód przyjaźni ale wynik poczucia, iż rozmawia się z kimś, kogo się nie zna i najprawdopodobniej nigdy nie spotka, więc można się bez ryzyka otworzyć

psychicznie. Większość internetowych rozmów to rozmowy o niczym. Płytkość takich relacji może właśnie utrudnić potem Twojemu dziecku nawiązywanie realnych kontaktów z ludźmi, w tym z rówieśnikami.

Kolejnym problemem jest to, że dziecko może mieć słabsze wyniki w szkole. Poświęci tyle czasu na internet, że zabraknie go mu na naukę.

WIRUSY I INNE ZAGROŻENIA TECHNICZNE

Wirusy to programy komputerowe, które infekują komputer i wykonują w nim nieuprawnione operacje. Mogą być to głupie żarty w postaci pojawiającego się komunikatu, ale wirus może też uszkodzić Twój sprzęt, czy zniszczyć dane. Istnieje wiele wirusów i ciągle powstają nowe. Specjaliści z Panda Software, producenta programów antywirusowych, twierdzą, iż obecnie większość wirusów rozprzestrzenia się właśnie drogą internetową.

Niedawno media informowały o dialerach, czyli programach, które pojawiały się głównie na stronach pornograficznych, z muzyką w formacie mp3, czy pirackimi programami. Dialer instaluje się na komputerze, często bez wiedzy użytkownika i przekierowuje połączenie z Internetem na wysoko płatny numer 0-700. Usunięcie go bywa bardzo trudne. Wiele osób otrzymało przez dialery rachunki telefoniczne nawet powyżej 10 tysięcy złotych.

Przed podłączeniem komputera do Internetu warto zadbać o jego bezpieczeństwo, instalując na nim legalny program antywirusowy. Powinien skanować on każdy plik, w tym pocztę elektroniczną, mieć regularnie, jak najczęściej aktualizowaną bazę wirusów oraz narzędzia do analizy podejrzanych plików. Dobrze, jeśli program taki wyposażony jest też w opcję antydialer i tzw. firewall, który chroni komputer przed próbami włamania z sieci.